

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1523/05
07.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović, Jasminke Stanojević, Mirjane Grubić i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužilje AA iz __, čiji je punomoćnik AB advokat iz __, protiv tuženih BB i VV, oboje iz __, čiji je punomoćnik GG advokat iz __, radi utvrđenja prava svojine, odlučujući o reviziji tužilje izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Požarevcu Gž.br.955/2004 od 25.11.2004. godine, u sednici održanoj na dan 7.3.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilje izjavljena protiv presude Okružnog suda u Požarevcu Gž.br.955/2004 od 25.11.2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Požarevcu Gž. br. 955/2004 od 25.11.2004. godine, odbijena je kao neosnovana tužiljina žalba i potvrđena presuda Opštinskog suda u Velikom Gradištu P.br.450/2001 od 8.4.2004. godine kojom je stavom prvim izreke, odbijen kao neosnovan tužbeni zahtev kojim je tužilja tražila da se prema tuženima utvrdi da je vlasnik po osnovu tekovine sa sada pokojnim DD bivšim iz __ na ½ stana u __ u Ul. __ br. __, stan br. __, površine __ m² što su tuženi kao zakonski naslednici pokojnog DD dužni priznati i tužilji dozvoliti izdvajanje iz zaostavštine ½ stana i kojom je stavom drugim izreke, obavezana tužilja da tuženima naknadi troškove parničnog postupka.

Protiv pravosnažne presude donete u drugom stepenu blagovremeno je izjavila reviziju tužilja pobijajući je zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Tuženi su dali odgovor na reviziju sa predlogom da se revizija tužilje kao neosnovana odbije.

Ispitujući pravilnost pobijane presude na osnovu čl. 386. ZPP, ("Službeni list SFRJ", br. 4/77..."Službeni list SRJ", br.15/98 i 3/02) koji se na konkretan slučaj primenjuje na osnovu ovlašćenja iz čl. 491. st. 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004) Vrhovni sud je našao da tužiljina revizija nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 11. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti.

Razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava nisu osnovani.

Tužilja je vanbračna supruga sada pokojnog DD koji je bio nosilac stanarskog prava a stekao pravo na otkup stana rešenjem Opštinskog suda u __ I R.br.51/95 od 7.5.1995. godine i otkupnu cenu stana platio 20.12.2000. godine. Navedeni stan je sada pokojni DD dobio od svoje radne organizacije "ĐĐ" iz __ 1987. godine za sebe i tužene kao svoju decu. Tužilja je po sopstvenom kazivanju sa pokojnim DD živela u vanbračnoj zajednici od 1986. godine u stanu svoje majke sve do njegove smrti 5.8.2000. godine, a on je sporni stan izdavao. Stan je po njenom kazivanju otkupljen zajedničkim sredstvima tužilje i sada pokojnog DD.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, odbijen je tužbeni zahtev jer nisu ispunjeni uslovi iz čl. 338. Zakona o braku i porodičnim odnosima da navedeni stan predstavlja zajedničku imovinu tužilje i sada pokojnog Ratomira Katića i da tužilja ne spada u krug lica iz čl. 16. st. 2. Zakona o stanovanju koja imaju pravo na otkup stana.

Pravilno je po oceni Vrhovnog suda primenjeno materijalno pravo kada je tužbeni zahtev tužilje odbijen.

Po čl. 16. Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS",br.50/92...), prema tekstu važećem u vreme donošenja rešenja koje zamenjuje ugovor o otkupu stana, nosilac prava raspolaganja na stanu u društvenoj svojini i vlasnik stana u državnoj svojini (nosilac prava raspolaganja, dužan je da nosiocu stanarskog prava odnosno zakupcu koji je to svojstvo stekao do dana stupanja na snagu zakona (nosilac stanarskog prava) na njegov zahtev u pismenoj formi omogući otkup stana koji koristi pod uslovima propisanim zakonom s tim što se saglasnost može dati samo jednom licu. Stavom 2. ovog člana propisano je da je nosilac prava raspolaganja dužan da omogući otkup stana pod uslovima propisanim zakonom i bračnom drugu i deci rođenoj u braku i van braka, usvojenoj i pastorčadi, koji zajedno sa nosiocem stanarskog prava odnosno zakupcem stanuju u tom stanu uz pismenu saglasnost nosioca stanarskog prava odnosno zakupca.

Po Zakonu o stanovanju, pravo na otkupu stana ustanovljeno je u korist određenog kruga lica a cena po kojoj se

stan otkupljuje nije tržišna, već zakonom propisana i ugovorna cena umanjuje se po osnovu doprinosa za stambenu izgradnju uplaćenog iz ličnog dohotka lica koja otkupljuju stan i njegovog bračnog druga. Pravo na otkup je lično pravo nosioca stanarskog prava odnosno zakupca stana koje on može preneti svom bračnom drugu i deci. Iz ove zakonske odredbe proizilazi da se vanbračni drug ovim pravom ne bi mogao koristiti ni uz saglasnost vanbračnog druga koji je nosilac stanarskog prava jer se ni po ranijim propisima iz stambene oblasti a ni po važećem Zakonu o stanovanju vanbračni drug ne smatra članom porodičnog domaćinstva vanbračnog druga koji je imao svojstvo zakupca izuzev ako je između njih moglo biti ostvareno pravo na zakonsko izdržavanje prema čl. 293. Zakona o braku i porodičnim odnosima.

Odredbom čl. 16. Zakona o stambenim odnosima ("Službeni glasnik SRS", br. 9/85) prema tekstu važećem u vreme dodele spornog stana i useljenja u stan nosilac stanarskog prava na stanu može biti samo jedno lice, a kada je stanarskog pravo stekao jedan od bračnih drugova koji živi u zajedničkom domaćinstvu, nosilac stanarskog prava je i drugi bračni drug. Po čl. 9. st. 2. tog Zakona članovima porodičnog domaćinstva smatrali su se bračni drug, deca rođena u braku, van braka ili usvojena, pastorčad i unučad bez roditelja, roditelji (otac, majka, očuh, maćeha i usvojilac), braća i sestre lica koje je nosilac stanarskog prava dužan po zakonu da izdržava ili su ta lica dužna po zakonu da izdržavaju nosioca stanarskog prava a koja zajedno sa njim stanuju. Vanbračni drug se nije mogao smatrati članom porodičnom domaćinstva vanbračnog druga koji je imao status nosioca stanarskog prava shodno čl. 9. st. 2. Zakona o stambenim odnosima ako između njih nije bilo niti je moglo biti ostvareno pravo na zakonsko izdržavanje u skladu sa čl. 293. Zakona o braku i porodičnim odnosima, pošto su oba vanbračna druga obezbeđivala redovne prihode iz radnog odnosa odnosno penzije, što je konkretan slučaj.

Prema tome, po stanovištu ovoga suda, svojina po ovom osnovu nije stečena radom vanbračnih drugova u toku trajanja vanbračne zajednice, zbog čega pravo na stan ne ulazi u režim zajedničke imovine jer ne predstavlja imovinu stečenu radom u vanbračnoj zajednici po čl. 338. Zakona o braku i porodičnim odnosima. Svojina na stanu predstavlja preobražaj ličnog stvarnog prava - prava stanovanja u drugo stvarno pravo svojine. Osnov sticanja prava svojine je ugovor o otkupu stana (rešenje koje ga zamenjuje) koji je zaključio sada pokojni DD kao nominalni nosilac stanarskog prava. Ugovor o otkupu stana kao dvostrano teretni pravni posao rezervisan je samo za nosioca prava stanovanja i drugi zakonom određeni krug lica (čl. 16. Zakona o stanovanju). Kod ovog ugovora ne važi princip jednake vrednosti uzajamnih davanja jer je otkupna cena propisana zakonom i daleko je ispod tržišne. Zbog toga je pravilno stanovište nižestepenih sudova da predmetni stan shodno čl. 338. Zakona o braku i porodičnim odnosima ne predstavlja zajedničku imovinu tužilje i sada pokojnog DD u jednakim delovima jer vanbračni drug, što je tužilja, ne spada u krug lica koja imaju pravo na otkup i mogu se koristiti beneficiranim cenom, posebno kod nesporne činjenice, da tužilja nikada nije živela u spornom stanu i bila član porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava odnosno zakupca stana pre njegovog otkupa.

Kako se revizijskim navodima ne dovodi u sumnju pravilnost pobijane presude, Vrhovni sud je odbio kao neosnovanu tužiljinu reviziju i odlučio kao u izreci primenom čl. 393. ZPP.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifinović, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd